

Det behövs mer vatten i landskapet

Ännu i början av 1800-talet utgjordes landskapet av en mosaik bestående av sjöar, vattendrag, våtmarker, ängar, åkrar och skog. De senaste 200 åren har 3/4 av allt ytvatten i södra Sverige försvunnit. Behovet av mark för en rationell jordbruksproduktion har lett till att sjöar torrlagts, våtmarker dikats ut, åar rätats ut och kulverterats. Årligen rapporteras det om översvämningar som kostar samhället miljontals kronor, katastrofer som indirekt är skapade av människan. När vattnet koncentreras i landskapet och börjar rinna i en fåra, sätts den naturliga reglermekanismen (som t.ex. våtmarker utgör) ur spel, vilket kan leda till oönskade effekter. Kvardröjande vattensamlingar efter t.ex. vårfloden vid vattendrag och som långsamt torkar ut är även viktiga yngelkammare för en stor mängd insekter, grod- och kräldjur m.fl. Vattendraget för med sig näringsrika sediment, som efter översvämningen blir kvar på omgivande stränder och skapar extra frodiga terrasser. Förr fanns ett nätverk av vattenbiotoper, vilka utgjorde grunden för spridningen av många olika organismer som hela eller delar av sin livscykel var knutna till vattnet. Utarmningen av mängden vatten i landskapet har lett till att avståndet mellan lämpliga biotoper för känsliga arter ökat med påföljd att de organismer som lever i isolerade biotoper blir sårbara och populationen lätt kan slås ut av t.ex. sjukdomar. Våtmarker och översilningsområden ger oss även en viktig ekosystemtjänst, vattenrening. Effekten blir annars att kväve och närsalter rinner rakt igenom landskapet med övergödda sjöar och döda bottnar som påföljd. Vi behöver få tillbaka mer vatten i landskapet. Därför behöver fler våtmarker anläggas, sjöar restaureras, vattendrag återfå en naturlig, slingrande väg och biotopvård utföras. Detta kostar naturligtvis pengar, men det är i många fall väl använda pengar och en spottstyver jämfört med de kostnader som uppkommer i samband med översvämningsskatastrofer.

Håkan Nihlman

Ordförande Håbo Naturskyddsförening